

„СИНЕРГОН ЕНЕРДЖИ“ ЕООД

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ
ОТЧЕТ**

31 декември 2019 г.

КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

към 31 декември 2019 година

(Всички суми в хил. лева)

АКТИВИ

Нетекущи активи

Имоти, машини, оборудване	2	13	42
Актив право на ползване	2.1	30	-
Нематериални активи	3	11	13
Вземания от свързани лица	5, 25	-	1250
Общо нетекущи активи		54	1305

Текущи активи

Материални запаси	6	1	6
Вземания от свързани лица	7, 25	193	438
Търговски и други вземания	7	9 418	7 699
Парични средства и парични еквиваленти	8	243	135
Общо текущи активи		9 855	8 278

Общо активи

9 909 9 583

СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ

Собствен капитал

Регистриран капитал	9	3 500	1 500
Натрупана загуба	11	(1 458)	(2 578)
Общо собствен капитал		2 042	(1 078)

Пасиви

Нетекущи пасиви

Задължения към свързани предприятия	12	700	-
Общо нетекущи пасиви		700	-

Текущи пасиви

Задължения за банкови заеми	14	3 196	6 569
Задължения за лизинг	13	31	9
Задължения към свързани лица	25	1	1
Търговски и други задължения	17	3 939	4019
Провизии	21	-	63
Общо текущи пасиви		7 167	10 661
Общо пасиви и капитал		9 909	9 583

Финансовият отчет на страници от 1 до 49 е одобрен от ръководството на 30.04.2020 г.
 Приложенията на страници от 6 до 49 са неразделна част от финансовия отчет.

Пламен Тонев
 Управител

30.04.2020 г.

Даринка Игнатова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Милен Кожухаров
 Гл. счетоводител

„СИНЕРГОН ЕНЕРДЖИ“ ЕООД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2019 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
към 31.12.2019 година

(Всички суми в хил. лева)

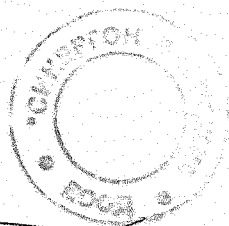
Прил. 31.12.2019 г. 31.12.2018 г.

Приходи от продажби	18	45 434	31 331
Други доходи	18	214	24
Разходи за материали	19	(122)	(108)
Разходи за външни услуги	19	(697)	(709)
Разходи за амортизации	2	(37)	(50)
Разходи за амортизации актив право на ползване	2.1	(44)	-
Разходи за персонала	20	(1 179)	(1067)
Други разходи	21	(203)	(120)
Балансова стойност на продажбите		(41 988)	(31 012)
Печалба от оперативна дейност		1 378	(1 711)
Финансови приходи	22	3	28
Финансови разходи	23	(261)	(180)
Финансови приходи/разходи, нето		(258)	(152)
Печалба преди данъци		1 120	(1 863)
Разходи за данъци	24	-	-
Печалба за годината		1 120	(1 863)
Друг всеобхватен доход, нето от данъци		-	-
Общ всеобхватен доход		1 120	(1 863)

Приложенията на страници от 6 до 49 са неразделна част от Годишния финансов отчет.

Пламен Тонев
Управител

30.04.2020 г.

Милен Кожухаров
Гл. счетоводител

Даринка Игнатова
Регистриран одитор, отговорен за одита

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 към 31.12.2019 година

(Всички суми в хил. лева)

Прил. 31.12.2019 г. 31.12.2018 г.

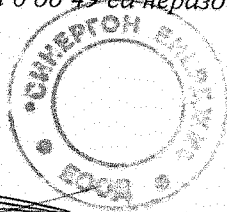
Наименование на паричните потоци

Парични потоци от оперативна дейност	8		
Постъпления от клиенти		78 176	61 121
Плащания на доставчици		(73 828)	(62 943)
Плащания на персонала		(1 205)	(1078)
Платени други данъци		(3 440)	(1 819)
Получени лихви		133	-
Платени лихви и банкови комисионни		(228)	(107)
Други плащания		(16)	(2)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		(408)	(4 828)
Парични потоци от инвестиционна дейност	4		
Плащания за придобиване на ИМС и НДА		(8)	(3)
Предоставени заеми		(500)	(6 900)
Възстановени предоставени заеми		1 750	5 710
Получени лихви по предоставени заеми		3	28
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност		1 245	(1 165)
Парични потоци от финансова дейност	22, 23		
Постъпления от увеличение на дялов капитал		2 000	1 020
Постъпления от заеми		81 019	97 902
Плащания за заеми		(83 692)	(92 951)
Плащания за лизинг		(54)	-
Плащания за лихви лизинг		(2)	-
Нетни парични потоци от финансова дейност		(729)	5 971
Изменение на пар. средства през периода		108	(22)
Наличност на парични средства на 01 януари		135	157
Наличност на парични средства на 31 декември	8	243	135

Приложенията на страници от 6 до 49 са неразделна част от Годишния финансов отчет.

Пламен Тонев
 Управител

30.04.2020 г.

Милен Кожухаров
 Гл. счетоводител

Даринка Игнатова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

„СИНЕРГОН ЕНЕРДЖИ“ ЕООД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2019 Г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

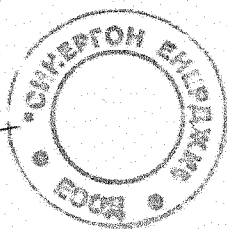
към 31 декември 2019 година

<i>(Всички суми в хил. лева)</i>	Прил.	Основен капитал	Нераз- пределена печалба	Общо собствен капитал
1 януари 2018 година	9	500	(715)	(215)
<i>Промени в собствения капитал за годината</i>				
Увеличение на капитала		1 000		1 000
Загуба за годината			(1 863)	(1 863)
Общ всеобхватен доход за годината		-	(1 863)	(1 863)
Салдо към 31 декември 2018 година		1 500	(2 578)	(1 078)
1 януари 2019 година		1 500	(2 578)	(1 078)
<i>Промени в собствения капитал за годината</i>				
Увеличение на капитала		2 000		2 000
Печалба за годината			1 120	1 120
Общ всеобхватен доход за годината		-	1 120	1 120
Салдо към 31 декември 2019 година	9	3 500	(1 458)	2 042

Приложенията на страници от 6 до 49 са неразделна част от Годишния финансов отчет.

Пламен Тонев
Управител

30.04.2020 г.

Милен Кожухаров
Гл. счетоводител

Даринка Игнатова
Регистриран одитор, отговорен за одита

1. Резюме на дейността и прилаганата счетоводна политика

1.1. Резюме на дейността

“Синергон Енерджи” ЕООД (Групата) е дружество с ограничена отговорност. Седалището на Групата е с адрес: БЪЛГАРИЯ, област София (столица), община Столична, гр. София, 1000, район Средец, ул. Солунска 2.

Групата е част от Групата „Синергон холдинг“ АД.

Основната дейност на Групата се състои в търговия с електрическа енергия, енергиен мениджмънт, организиране, оперативно планиране, координиране и управление на енергийна система, както и друга стопанска дейност, която не е забранена от закона.

Групата-майка Синергон Енерджи ЕООД притежава лицензия за търговия на електрическа енергия № Л-430-15 от 06.11.2014 г., територията на страната за срок от 10 години, издадена от КЕВР. Групата е координатор на балансираща група. Групата заплаща лицензионни такси за лицензията, посочени в тарифа, одобрена от Министерски съвет. Годишната такса е определена съгласно Тарифата за таксите, събрани от КЕВР, в размер на 2000 лв. плюс 0,055 на сто от годишните приходи на групата за съответната лицензионна дейност, съгласно годишния му финансов отчет от предходната година и отчетената информация по видове дейности.

Дъщерното дружество Синергон Инс ЕООД е застрахователен брокер.

1.2. Счетоводна политика

Счетоводната политика, прилагана при изготвянето на този финансов отчет е представена по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви.

1.3. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еднаква с рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1. т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“(МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от СМСС и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., са настъпили промени в счетоводната политика на групата относно принципите, правилата и критериите на следните отчетни обекти, както и на представянето и повестяванията за тях, а именно: активи с право на ползване, пасив по лизинг, разходи за амортизации на активи с право на ползване, лихви по лизинг, лизингови сделки между свързани лица.

Промени произтичат от следните стандарти и тълкувания.

- МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК).

Този стандарт е с цяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да се осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделките най-вече при лизингополучателя. Стандартът заменя действащия до този момент стандарт за лизинг – МСС 17 Лизинг.

При лизингополучателите водещия принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел за счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора и респективно, ще отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е съществена промяна спрямо текущата отчетна рамка. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Стандартът ще окаже влияние върху финансовия резултат за периода, тъй като през първите години разходите, свързани с лизинговите договори са по-големи, допълнително оперативните разходи се заменят с разходи за амортизация и лихви, което ще доведе до определена промяна в ключови показатели като EBITDA, оперативните парични потоци ще се увеличат, тъй като главниците и лихвите се класифицират като парични потоци от финансова дейност.

При лизингодателите няма да има съществена промяна в отчетната рамка и те ще продължават да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки.

Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние на счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на групата. Ефектите от направените от него анализи и преизчисления и рекласификации са оповестени в приложение т.3,1 и 13. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение на първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

- МСФО 9 (променен) Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при просрочено погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК).

В стандарта промените разглеждат въпросите за класификацията на някои финансови активи с клауза за предсрочно погасяване. С изменението се дава възможност предприятията да оценяват по амортизирана стойност някои от финансовите активи с отрицателна компенсация като кредити и дългови инструменти, които в условията версията на МСФО 9 преди изменението биха се отчитали по справедлива стойност през печалба или загуба. Отрицателна компенсация може да възникне когато договорните условия на инструмента позволяват на кредитополучателя да го погаси преди договорния падеж, но сумата на предсрочно погасяване може да бъде по-малка от непогасената сума на главница и неплатени лихви, когато например текущия пазарен лихвен процент е по-висок от ефективния лихвен процент на дълговия инструмент.

Стандартът обаче не дефинира понятието „разумна компенсация“ и затова е необходима значителна преценка при определянето дали това изискване е спазено. Освен това, за да отговоря на условието за оценяване по амортизирана стойност, активът трябва да се държи при бизнес модел „държане с цел събиране на договорни парични потоци“, съгласно МСФО 9.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите,

пасивите, операциите и резултатите на групата поради това, че тя не разполага с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции:

- КРМСФО 23 (промени) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК).

Това разяснение дава насоки за счетоводното третиране и отчитане на данъците върху дохода по МСС 12, когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС 12, нито включва специални изисквания относно лихви и други, асоциирани с несигурности по данъци.

- МСС 19 (променен) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК).

Тази промяна уточнява, че в случаи на промяна на плановете за дефинирани доходи, съкращаване или уреждане, в определението на текущ трудов стаж и разходите за лихви за периода след промяната, групата е длъжна да използва заложените в нея предположения. Допълнително са включени изменения в оповестяването на ефекта при промени в плановете за дефинирани доходи, съкращения или уреждане с горната граница на актива по плана.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата, а именно:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., прието от ЕК).

Тези промени включват преработени дефиниции за „актив“ и „пасив“, както и нови насоки за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните финансови стандарти, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приет от ЕК).

Тези промени касаят прецизиране на определението за „същественост“, посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е „информацията е съществена, ако пропуснатата, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел. Заключение на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускането на съществена информация. Също така, посочва се изрично пет начина за прикриване на съществена информация чрез използване на неясен и уклончив език, когато съществена информация е разпръсната на различни места във финансовия отчет, неподходящо представени съвкупно на несходните или скрита до такава степен, че става неясно коя информация е съществена.

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., не е прието от ЕК);
- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между

инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС.)

- МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., не е приет от ЕК);
- МСФО 9 Финансови инструменти, МСФО 7 Финансови инструменти оповестяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г. – приети от ЕК). Реформата е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови в сделки с финансови инструменти междубанкови лихвени проценти с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари.
- Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 г – подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., не са приети от ЕК).
- МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и смесени предприятия в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., прието от ЕК);

1.4. Принцип на действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримо бъдеще. Бъдещата дейност на Групата зависи от бизнес средата, както и от обезпечаването на финансиране от страна на настоящите и бъдещи собственици и инвеститори. Ако стопанските рискове бъдат подценени и дейността на Групата бъде затруднена или прекратена, а съответните активи продадени, следва да бъдат извършени корекции, за да се намали балансова сума на активите до тяхната ликвидационна стойност, да се начислят евентуални бъдещи задължения, и да се извърши рекласификация на дълготрайните активи и дългосрочните пасиви като краткотрайни такива.

Като се има предвид оценката на очакваните бъдещи парични потоци, управителите на Групата считат, че е подходящо финансовите отчети да бъдат изготвени на база на принципа на действащото предприятие.

1.5. Функционална и чуждестранна валута

Функционална валута и валута на представяне

Отделните елементи на финансовите отчети на Групата се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която Групата извършва дейността си (“функционална валута”). Годишният финансов отчет е представен в българския лев (BGN), която е функционална валута, както и валута на представяне.

Българският лев е с фиксиран курс към Еврото от 1 януари 1999 г. по силата на въведения в България валутен борд.

Чуждестранна валута - Сделки и салда в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се трансформират във функционална валута, като се прилага официалният курс за съответния ден.

Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преоценка по заключителен валутен курс на деноминирания в чуждестранна валута активи и пасиви, се признават в Отчета за всеобхватния доход.

Заключителният курс на българския лев към основните валути, с които оперира Групата за периодите, за които е съставен настоящият финансов отчет е както следва:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
	<i>BGN</i>	<i>BGN</i>
1 щатски долар се равнява на	1.74099	1.70815
1 евро се равнява на	1.95583	1.95583

1.6. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението на първи път на МСФО 16 Лизинг.

Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение при прилагане за първи път на МСФО 16 Лизинг, при което всички ефекти от преминаването се определят и отчитат от 1 януари 2019 г. По този начин, първоначалното прилагане на стандарта не е довело до корекции и рекласификации на сравнителната информация и тя не е преизчислена. Приложение № 2.1.

1.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването се отчитат първоначално по цена на придобиване, включваща покупната цена и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му.

Последващите разходи, които водят до подобрене в състоянието на актива над първоначално оценената стандартна ефективност или до увеличаване на бъдещите икономически изгоди, се капитализират в стойността на актива. Всички други последващи разходи се признават текущо в периода, в който са направени.

След първоначалното признаване за оценка на имоти, машини и оборудване се прилага допустимият алтернативен подход / преоценъчния модел, като те се отчитат по справедлива стойност, основана на оценка от независими външни оценители по отношение на земите и сградите, намалена с начислената амортизация и обезценка.

В случаите, когато инвестиционен имот се трансформира в имоти, машини и оборудване, последният се отчита първоначално по справедливата стойност на инвестиционния имот към датата на промяна в употребата на актива.

Увеличенията на стойността въз основа на преоценката по справедлива стойност на земи и сгради се отчитат в увеличение на резерви от справедлива стойност в собствения капитал. Намаления, които са до размера на предишни увеличения за същия актив се отчитат като намаление на същия резерв. По-нататъшни намаления в стойността на актива се отчитат като разходи за периода.

Земята не се амортизира. Амортизацията на останалите имоти, машини и оборудване се начислява по линейния метод, с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, както следва:

	Години
Сгради	50 – 80
Машини	5 – 40
Съоръжения	8 – 43
Транспортни средства	5 – 25
Оборудване и други	7 – 15

Ръководството извършва регулярно прегледи на остатъчния полезен живот на транспортни средства, машини и оборудване и прави корекции, ако това е необходимо.

В случаите, когато балансовата стойност на транспортни средства, машини и оборудване е по-голяма от тяхната възстановима стойност, балансовата стойност се намалява до възстановимата. ИМС се отписва при преценка, че последният не може да дава вече икономическа изгода, както и при продажба, при безвъзмездно прехвърляне, при апорт и прочие.

Печалбите и загубите от изписване на имоти, машини и оборудване се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в приходи/разходи и резултат от дейността.

Лихвите по заеми, в т.ч. заеми за придобиване на имоти, машини и съоръжения, се капитализират през в периода на тяхното изграждане.

1.8. Нематериални активи

Вещни права и други нематериални активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Амортизацията се начислява по линейния метод, с цел разпределяне стойността на нематериалните активи за срока на полезния им живот.

В случаите, когато балансовата стойност на нематериалните активи е по-голяма от тяхната възстановима стойност тя се намалява чрез обезценката им.

1.9. Обезценка на нефинансови активи

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. Нефинансовите активи, които подлежат на обезценка, се преглеждат за наличие на признаци за необходимостта от обезценка към всяка отчетна дата.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт до неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цена на придобиване), както следва:

Суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за привеждането на материалите в готов вид за тяхното използване;

Разходът при потребление / изписване се определя по метода средно-претеглена стойност.

Материалните запаси се оценяват в края на годината по по-ниската от историческата цена и нетната им реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност е равна на очакваната продажната цена, при нормално протичане на дейността, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи.

1.10. Нетекущи активи, държани за продажба

Имоти, машини и съоръжения се класифицират като държани за продажба и се отчитат по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност, без разходите по продажбата, в случаите, когато балансовата им стойност ще бъде реализирана чрез продажба, а не чрез бъдеща употреба в дейността на Групата.

1.11. Собствен капитал

Обикновените акции се отчитат като основен капитал. Дивиденди по обикновените акции се отчитат в намаление на собствения капитал през периода, в който те бъдат гласувани.

1.12. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития от, което по-вероятно е да възникнат изходящи парични потоци за погасяване на задължението, и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Провизиите се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, като при дисконтирането се използва ставка без ефекта от данъци.

1.13. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на Групата към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда към всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно данъчна печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в счетоводния баланс, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или финансовия баланс.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите – да се погасят.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, когато съществува юридическо право за компенсиране на краткосрочните данъчни активи и пасиви, и когато отсрочените данъци се отнасят за една и съща данъчна администрация.

1.14. Доходи на наети лица

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Компенсироеми отпуски

Към датата на всеки финансов отчет групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Задължения при пенсиониране

Групата няма планове с дефинирани доходи при пенсиониране поради незначим ефект върху финансовия отчет.

1.15. Лизинг

Групата прилага МСФО 16 Лизинг, считано от 1 януари 2019 г., като ефектите от преминаването са описани в приложение № 2.1.

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година.

Според новия стандарт МСФО 16, един договор съдържа елемент на лизинг ако той прехвърля правото на контрол над използването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Новият стандарт установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга, както при лизингодателите, така и при лизингополучателите.

Лизингополучател

Групата прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг с изключение на краткосрочните лизингови договори (със срок до 12 месеца и без опция за покупка) и лизингови договори на активи с ниска стойност (първоначална до 10 хил. лв.).

Групата прилага политика на разделяне на възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизингови компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

Допълнително, ръководството е проучило и установило, че стойността на нелизинговите компоненти, за които не е определено отделно възнаграждение, е пренебрежимо малка, и договорените плащания са разпределени изцяло към активите по право на ползване.

Активи „Право на ползване“

На датата на стартиране на лизинговите договори в баланса на лизингополучателя се признава актив „право на ползване“ и „задължение за лизинг“. Цената на придобиване включва първоначалната оценка на лизинговите задължения, лизингови плащания преди или към началната дата на договора, първоначални преки разходи, направени като лизингополучател и разходите за демонтаж и възстановяване.

Групата амортизира актив „право на ползване“ за по-краткия период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния живот.

Активите „право на ползване“ се представят на отделен ред в баланса по цена на придобиване, намалена с тяхната натрупана амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението за лизинг, а тяхната амортизация – към разходите за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, аналогична на тази за имоти, машини и оборудване.

Задължения за лизинг

Групата признава задължения за лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват фиксирани плащания, намалени с подлежащи на плащания лизингови вноски, променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти, цената за упражняване на опцията за покупка, ако съществува достатъчна сигурност, че групата лизингополучател ще ползва опцията, суми дължими по гаранции за остатъчна стойност и плащане на санкции за прекратяване на лизинговия договор.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или преценки, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвен процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или е диференциалния лихвен процент на групата, който тя би плащала, в случай че заеме финансови средства за сходен период от време, сходно обезпечение и сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания /вноски/ съдържат в определено съотношение финансов разход /лихва/ и приспадащата се част от лизинговото задължение /главница/. Лихвените разходи се представят в отчета за всеобхватния доход /в печалбата или загубата/ на групата през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията за лизинг се представят на отделен ред в баланса.

Последващо оценяване

Групата оценява последващо задължението по лизинг, когато увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг, при намаляване балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания или преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор, и когато гаранциите за остатъчната стойност се преразглеждат и коригират ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Отчитане на измененията на лизинговия договор

Групата преоценява задълженията си за лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания със съответните активи „право на ползване“), когато има промяна в срока на лизинга и промяна в оценката на опцията за закупуване или има промяна в плащанията по лизинг, за дължимите суми по гаранции за остатъчна стойност, и когато има промяна в лизингов договор и това изменение не е отразено като отделен договор.

Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основния актив, по които е с ниска стойност

Групата прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване“ и задължение за лизинг по краткосрочен лизингов договор по отношение на договори, които отговарят на тези критерии.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които базовият актив е с ниска стойност се признават директно като текущи разходи в отчета за всеобхватния доход на база на линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Групата класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Оперативен лизинг

Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават от групата на линейна база за периода на лизинговия договори. Първоначалните преки разходи, извършвани във връзка с постигането на оперативния лизинг се прибавят към балансовата стойност на основния лизингов договор и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Финансов лизинг

Групата признава и представя активите, държани по силата на договор за финансов лизинг, в своя отчет за финансовото състояние под формата на лизингово вземане, чиято сума е равна на нетната стойност на инвестицията.

Групата признава финансов доход (лихва по лизинг) през срока на лизинговия договор по модела на постоянна периодична норма на възвращаемост от нетната си инвестиция в лизинга. Лихвените приходи се включват в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи на база ефективен лихвен процент.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингов компонент, групата прилага МСФО 15, за да разпредели общото възнаграждение по договора между отделните компоненти.

Счетоводни политики приложима до 31 декември 2018 г.

Определението в МСФО 17 Лизинг дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението, в неговото начало, и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото на използване на актива.

Съгласно МСС 17 Лизинг ръководство класифицира лизинговите договори за машини, оборудване и транспортни средства като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция е комплексна и ръководството преценява приоритетните критерии и същностното съдържание на сделката, за да се

определи дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху се прехвърлят на лизингополучателя.

Лизинг, при който лизингодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в баланса на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход на база на линеен метод за периода на лизинга.

1.16. Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. Впоследствие заемите се отчитат по амортизирана стойност. Всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за доходите през периода на заема, като се използва методът на ефективната лихва.

Заемите се класифицират като краткосрочни задължения, освен ако Групата има безусловно право да отсрочи уреждането на задължението за период най-малко 12 месеца след датата на счетоводния баланс.

1.17. Приходи по договори с клиенти

Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Групата са от продажба на електрическа енергия. Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той има търговска същност и мотив, страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“), ангажирали са се да го изпълнят и съществува вероятност възнаграждението, на което групата има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние /счетоводния баланс/, докато всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени, съответно Групата изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване), и/или когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Групата, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Групата, са основно от продажба на електроенергия. Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите за продадената електроенергия, тъй като обичайно Групата контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента и като агент за предоставените мрежови услуги на същите клиенти.

Приходи от продажби на стоки

Групата продава електроенергия и др. При продажба контролът върху електроенергията се прехвърля към клиента в точно определен времеви момент, на уговорено място и клиентът може да се разпорежда с нея като управлява употребата, и получава по същество всички останали ползи.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Групата услуги включват: брокерски комисион, епизодични услуги и др. Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва договорена / фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи.

1.18. Свързани лица

За целта на изготвянето на настоящия финансов отчет групата-майка, дружествата под общ контрол от Групата, представени в приложение т. 25, асоциирани дружества, служители на ръководни постове и членовете на управителните органи, както и близки членове на техните семейства, включително и дружествата, контролирани от всички гореизброени лица, се третираат като свързани лица. В рамките на нормалната стопанска дейност се осъществяват редица сделки със свързани лица. Подробна информация за операциите със свързани лица и разчетите с тях в края на годината е представена в Приложение 26.

1.19. Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивидент към собственика на Групата се признава като задължение във финансовите отчети на Групата в периода, в който е одобрено от собственика на Групата.

1.20. Финансови инструменти

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Класификацията на финансовите активи, при първоначалното им признаване, зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Групата за нейното управление.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи или и двете.

Оценяване

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност;
- Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (с прекласификация в печалбата или загубата);
- Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (без прекласификация в печалбата или загубата);
- Финансови активи (дългови инструменти, капиталови инструменти и деривативи), оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

През текущия период Групата отчита финансови активи в една от тези категории – финансови активи по амортизирана стойност.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория е най-съществена на групата.

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, лихвоносни вземания от свързани предприятия, търговски вземания и други вземания (т.е. вземания по търговски кредити и други) се държат от Групата с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви според прилагания бизнес модел.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Отписване

Финансов актив се отписва от отчета за финансовото състояние на Групата, когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички *дългови инструменти*, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Към всяка отчетна дата групата определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна, без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Групата преразглежда вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение Групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Групата счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение над 30 дни. В определени случаи обаче, тя може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от нея. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти. Групата е избрала и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата е разработила и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни

фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда, и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби.

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми, привлечени средства, търговски и други задължения – нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описана по долу.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Тази категория е от съществено значение за групата. След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като “финансов разход” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, прекратено или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна в пари и/или непарични активи се признава в печалба и загуби за периода.

1.21. Управление на финансовия риск

Фактори, определящи финансовия риск

Дейността на Групата е изложена на редица финансови рискове, в това число на ефекта от промяна на валутните курсове, лихвените проценти, кредитен и ликвиден риск. Ръководството следи за цялостния риск и търси начини да неутрализира потенциалните отрицателни ефекти върху финансовите показатели на Групата.

Валутен риск

Групата оперира в Република България, но има взаимоотношения с чуждестранни доставчици и клиенти, което предполага, че част от разчетите, приходите и разходите са деноминирани в чуждестранна валута. Това излага Групата на валутно-курсов риск, както и при получаването на заеми, деноминирани във валута, различна от отчетната. Експозициите се следят стриктно и се осигурява ефективно управление на валутно-курсовия риск.

Лихвен риск

Групата няма значима експозиция, свързана с кредитен риск. Групата е установила политика, регулираща извършването на продажби на кредит на клиенти със съответната кредитна история. Кредитните експозиции се следят своевременно.

Ликвиден риск

Ръководството на Групата успява да обезпечи гъвкавост при осигуряването на финансиране и отпуснати кредитни линии на разположение, с оглед поддържане на ликвидност.

Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се база – получени банкови заеми и заеми от трети лица, търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг, финансовите активи на разположение и за продажба, а други на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване и нетекущи активи, държани за продажба.

Групата прилага различни оценъчни техники, за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода – пазарния, приходния и разходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са пазарния и приходния подход.

Групата прилага справедлива стойност за оценка на повтаряема база за следните активи и пасиви – инвестиционни имоти и респективно на неповтаряема – имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 1 и Ниво 2.

1.22. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно.

Групата извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати.

Обезценки на вземания

При обезценка на вземания, Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО9 – Финансови инструменти и на база матричен модел за процента на кредитната загуба

Обезценката на вземанията се начислява и се представя на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Групата, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализира внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, групата преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок.

Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване – като лизингополучател

Групата определя срока на лизинга като неотменимий период на лизинга, заедно с периодите по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че групата ще упражни тази опция, и периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор ако е достатъчно сигурно, че групата няма да упражни тази опция.

Групата има няколко договора, в които е включена опция за удължаване и опция за прекратяване. Групата прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване.

Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които групата е лизингополучател

В случаите, в които Групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим ѝ за дисконтиране на задълженията по лизинг, тя използва диференциалния лихвен процент, който би плащала в случай, че вземе финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които групата няма аналогично финансиране, тя търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг на база вътрешно разработена методика на рискови коефициенти (базирана на сравняване и анализи на лихвата по собствените си заеми с тези от банковата статистика).

1.23. Отчитане по сегменти

Оперативният сегмент е отграничим компонент на групата, който осъществява дейност, реализира приходи, извършва разходи и оперативните му резултати се следят редовно от ръководството. Сегментна информация се представя след направен подбор от ръководството на групата на показатели значими за вземане на стратегически решения за дейността ѝ. Групата няма законови изисквания за представяне на сегментна информация.

Групата има един единствен сегмент на отчитане.

2. Имоти, машини и съоръжения

Групата оповестява информация за сегменти, групирани по бизнес дейности.

	Транспортни средства	Машини, компютърна техника и инвентар	Общо ИМС	Активи с право на ползване
Към 31 декември 2018 г.				
Балансова стойност	64	12	76	
Новопридобити		3	3	
Прехвърлени активи	-			
Амортизация	(30)	(7)	(37)	
Отписана амортизация	-			
Балансова стойност	34	8	42	
Към 31 декември 2018 г.				
Отчетна стойност	117	33	150	
Натрупана амортизация	(83)	(25)	(108)	
Балансова стойност	34	8	42	
Трансфер към активи с право на ползване 01.01.2019				
Отчетна стойност на активи с право на ползване	68			68
Натрупана амортизация на активи с право на ползване	(48)			(48)
	20			20
Преизчислена амортизируема стойност 01.01.2019 г.				
Преизчислена натрупана амортизация	49	33	82	68
Преизчислена натрупана амортизация	(36)	(25)	(61)	(48)
Преизчислена балансова стойност 01.01.2019 г.	13	8	21	20
Към 31 декември 2019 г.				
Преизчислена балансова стойност на 01.01.2019 г.	13	8	21	
Новопридобити	20		20	
Амортизация	(25)	(3)	(28)	
Отписани активи				

Отписана амортизация			
Балансова стойност	8	5	13
Към 31 декември 2019 г.			
Преизчислена отчетна стойност на 01.01.2019 г.	49	33	82
Новопридобити	68		68
Натрупана амортизация	(109)	(28)	(137)
Балансова стойност	8	5	13
			-

Към 31 декември 2019 г. групата притежава основно транспортни средства и компютърна техника на стойност 13 хил. лв., съответно за 2018 г. – 21 хил. лв.

2.1. Активи с право на ползване и ефекти от прилагането на нов МСФО 16 лизинг

Групата прилата МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г. като за преминаването е избрала модифицирания ретроспективен подход, при който сравнителната информация за 2018 г. остава непроменена.

По отношение на лизингови договори, които по МСС 17 Лизинг са отчитани като „финансови“, балансовата стойност на актива с „право на ползване“ и пасива по лизинг към датата на първоначално прилагане е балансовата стойност на актива и пасива към датата на преминаване 01.01.2019 г.

При прилагането на МСФО 16 Лизинг, Ръководството е направило анализ на действащите договори за оперативни лизинги към 01.01.2019 г. и е установило, че част от тях покриват критериите за активи с право на ползване, а друга част – критериите за краткосрочни лизингови договори.

За групата ефектът от преминаването от МСС17 към МСФО 16 към 01.01.2019г. е следният:

	2019 г.
Активи с "право на ползване" към 01.01.2019 г.	
- балансова стойност на активите на фин. лизинг към 31.12.2018 г.	20
- актив на оперативен лизинг, признати по МСФО 16 към 01.01.2019 г.	78
общо	98
Задължения за лизинг, признати към 31.12.2018 г.	9
Задължения по оперативен лизинг към 01.01.2019 г., признати - за актив "право на ползване" и дисконтирани	78
Предплатени депозити/предплатени лизингови вноски	
Задължения за лизинг, признати към 01.01.2019 г.	87
в.т.ч. нетекущи задължения по лизинг на 01.01.2019 г.	
в.т.ч. текущи задължения по лизинг на 01.01.2019 г.	87
общо:	87

Движението в активи с "право на ползване" през годината е следното:

2019 г.

Към 1 януари	98
Увеличения	-
Начислена амортизация	64
Балансова стойност на прекратени договори на лизинг	4
Към 31 декември	30

Активите с „право на ползване“, включени в баланса на групата са следните видове и със следните стойности:

	Транспортни средства	Общо
Отчетна стойност		
Към 01.01.2019 г.	146	146
Увеличения/придобити		
Намаления/отписани	(4)	(4)
Към 31.12.2019 г.	142	142
Натрупана амортизация		
Към 01.01.2019 г.	48	48
Разходи за амортизация	64	64
Отписана амортизация		
Към 31.01.2019 г.	112	112
Балансова стойност към 31.12.2019 г.	30	30

3. Нематериални активи

Притежаваните от групата нематериалните дълготрайни активи са:

	Лицензия	Програмни продукти	Права в/у собственост	Общо
Към 31 декември 2018 г.				
Балансова стойност	11	9	3	23
Новопридобити	-	4	-	4
Амортизация	(2)	(11)	(1)	(14)
Балансова стойност	9	2	2	13
Към 31 декември 2018 г.				
Отчетна стойност	15	24	5	44
Натрупана амортизация	(6)	(22)	(3)	(31)
Балансова стойност	9	2	2	13

Към 31 декември 2019 г.

Балансова стойност	9	2	2	13
Новопридобити	-	5	-	5
Амортизация	(2)	(4)	(1)	(7)
Балансова стойност	7	3	1	11

Към 31 декември 2019 г.

Отчетна стойност	15	29	5	49
Натрупана амортизация	(8)	(26)	(4)	(38)
Балансова стойност	7	3	1	11

Нематериалните активи включват лиценз, предоставен от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР). Лицензът е предоставен за срок от 10 години. Амортизация се начислява на база на линейния метод за срока на полезния живот на лиценза, който е 10 години.

Към 31 декември 2019 г. притежаваните от Групата нематериалните дълготрайни активи са на стойност 11 хил. лв., съответно за 2018 г.: 13 хил. лв.

4. Нетекущи вземания

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Депозит свързано лице	-	1250
Общо	-	1250

5. Материални запаси

Групата закупува материали при конкретна необходимост и употребява непосредствено след доставката им. Наличните материални запаси на стойност 1 хил. лв. са за гориво.

6. Търговски вземания

6.1. Вземания от клиенти

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Вземания от клиенти	9007	7205
Вземания от клиенти свързани лица	193	438
Провизия за очаквани кредитни загуби	(221)	(54)
Обезценка на несъбираеми вземания до 2017 г.		(2)
Вземания от клиенти, нето	8979	7587

Тези вземания се отнасят до клиенти, които имат добра репутация.

Възрастова структура на непладежиралите /редовни/ вземания е както следва:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
до 5 дни	5641	6104
до 45 дни	1469	288
Общо	7110	6392

Възрастова структура на просрочени вземания е както следва:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
до 30 дни	1310	795
от 30 до 90 дни	423	253
от 90 до 270 дни	161	54
от 270 до 1 години	19	32
над 1 година	177	31
Общо	2090	1165

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева. Обичайно групата договаря с клиентите срок на плащане на вземанията до 5 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти до 45 дни. Ръководството на групата преценява събираемостта като анализира експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване и взема решение относно признаването и начисляването на съответна обезценка.

Групата прилага от 1 януари 2018 г. опростения подход на МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби, като използва коректив за загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания. /Приложение 1.19 и 1.21/. На тази база, корективът за загуби към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е определен както следва.

Вземания според сроковете за плащания към 31.12.2019 г.							
	редовни	просрочени					общо
		до 30 дни	30 до 90 дни	от 90 до 270 дни	до 1 година	над 1 година	
31 декември 2019 г.							
Очакван % на кредитни загуби	0.05%	0.49%	2.99%	23.21%	59.78%	84.93%	
Търговски вземания	7,110	1,310	423	161	19	177	9,196
Кредитна загуба от обезценка	(4)	(6)	(13)	(37)	(11)	(150)	(221)

Вземания според сроковете за плащания към 31.12.2018 г.							
	редовни	просрочени					общо
		до 30 дни	30 до 90 дни	от 90 до 270 дни	до 1 година	над 1 година	
31 декември 2018 г.							
Очакван % на кредитни загуби	0.06%	0.60%	1.22%	10.60%	12.28%	47.92%	
Търговски вземания	6,392	793	253	54	32	31	7,553
Кредитна загуба от обезценка	(4)	(5)	(3)	(6)	(4)	(15)	(36)

Търговските вземания на групата се уреждат според договорените срокове за плащане.

Крайното салдо на коректива за обезценка на търговски вземания към 1 януари 2019 г. е на стойност 56 хил. лв., а към 31 декември 2019 г. е на стойност 221 хил. лв. и се равнява на крайните салда на корективите към 31.12.2019 г. както следва:

	2019 г.	2018 г.
Салдо на 1 януари, изчислено по МСС 39		(2)
Суми, преизчислени през непокрита загуба в началото на годината		(18)
Начално салдо на коректива за загуби към 1 януари, изчислено по МСФО 9	(56)	(20)
Увеличение на коректива за загуби, признат в печалба или загуба	(165)	(36)
Намаление на коректива за загуби, признат в печалба или загуба		
Вземания, отписани като несъбираеми през годината		
Крайно салдо на коректива, изчислено по МСФО 9	(221)	(56)

6.2. Други текущи активи

<i>Вид на вземането</i>	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Вземания от посредници при плащания	20	44
Предплатени разходи	316	340
Подотчетни вземания	13	12
Вземания по гаранции	135	32
Вземания по застрахователни полици	98	58
Разходи за бъдещи периоди	36	54
Такси по съдебни спорове	14	-
Други вземания	-	10
Общо	632	550

Вземанията за гаранции са свързани с договорите за разплащане на мрежови услуги.

7. Парични средства

За целите на паричните потоци, паричните средства и еквиваленти се състоят от:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Пари в брой	6	3
Пари в банки	237	132
Общо	243	135

Паричните средства и паричните еквиваленти, с които разполага групата са основно в левове. На база извършената оценка на паричните средства по МСФО 9 от групата и от размера на разполагаемите парични средства няма необходимост от коректив за загуби от парични средства.

8. Капитал

Към 31 декември 2019 г., основният капитал е в размер на 3 500 хил. лв. и е равен на 35 000 броя дялове с номинална стойност 100,00 лв. всеки един.

	Брой дялове	Основен капитал
Към 31 декември 2018 г	15 000	1 500
Увеличение	20 000	2 000
Намаление	-	-
Към 31 декември 2019 г	35 000	3 500

Върху дружествените дялове не съществуват валидно учредени залози.

9. Резерви

Групата ще формира през следващите години резерви, съгласно учредителния си акт.

10. Натрупана загуба

Натрупаната загуба е формирана по следния начин:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Натрупана загуба	(2578)	(715)
Текуща загуба	-	(1863)
Текуща печалба	1120	-
Общо	(1458)	(2578)

11. Нетекущи задължения

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Задължения към свързани предприятия	700	-
Общо	700	-

12. Договори за лизинг

Движението на задълженията по договори за лизинг на групата са:

	2019 г. *
Към 1 януари	87
Увеличения	
Начислена лихва	2
Отписани задължения по прекратени договори	4
Плащания	54
Към 31 декември	31
Нетекущи	-
- в.т.ч. Задължения към свързани лица	-
Тещуши	31
- в.т.ч. Задължения към свързани лица	-
Общо	31

* В предходната година, групата е признавала само тези задължения по лизинг, класифицирани като „финансов лизинг“. В приложение 3.1 е представена информацията, свързана с първоначалното прилагане на МСФО 16 на 01 януари 2019 г.

Разходи за лизинг, признати в отчета за всеобхватния доход

В настоящия финансов отчет са признати следните приходи и разходи за лизинг по МСФО 16.

Разходи за амортизация на активи с „право на ползване“	2019 г.
Разходи за амортизация на активи с „право на ползване“	64
Разходи за лихви по лизинг (към финансови разходи)	2
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори	99
Разходи, свързани с активи на лизинг с ниска стойност	-
Разходи, свързани с променливи лизингови плащания	-
Приходи от преотдаване на активи с „право на ползване“	-
Общо	165

Разходите за амортизацията на активи с „право на ползване“ са включени в статията разходи за амортизации в отчета за всеобхватния доход.

В предходната година, групата е признавала сумите по лизинг, класифицирани като „финансов лизинг“ и респективно като „оперативен лизинг“, съгласно МСФО 17 Лизинг

	2018 г.
Разходи за амортизация на активи на финансов лизинг	17
Разходи за лихви на задължения по финансов лизинг	1
Разходи за наем по оперативен лизинг	113
Приходи по договори за сублизинг	-
Общо	131

Общият изходящ паричен поток по договора за лизинг през 2019 г. е в размер на 175 хил. лв., както следва:

Плащания за финансова дейност в. т.ч.:	2019 г.
Вноски/главница по лизинг	54
Лихви по лизинг	2
Плащания за оперативна дейност в. т.ч.:	
Краткосрочни лизингови договори	119
Активи на лизинг с ниска стойност	-
Общо	175

В предходната година, групата е признавало плащания на суми по договори за финансов и оперативен лизинг и общия изходящ паричен поток за лизинг е както следва.

	2018 г.
Плащания по финансов лизинг	19
Плащания по оперативен лизинг	126

Общо

145

Лизингови дейности на групата и начина на тяхното отчитане

Групата наема офис площ и транспортни средства. Договорите за лизинг за транспортни средства се сключват за фиксиран период от 3-4 години. Срокът на лизинга е определен на ниво отделен договор. За договори за лизинг на транспортни средства е определено, че срокът на лизингите са реално определените в договора срокове. Договорите за лизинг не съдържат клауза задължителни показатели и съотношения. Лизинговите базови активи не могат да бъдат използвани като обезпечение по други договори. Групата няма действащи лизингови договори за преотдаване на лизинг на активи с право на ползване и не са извършвани сделки за продажби с обратен лизинг.

Краткосрочни лизингови договори са лизингови договори, чийто срок е до 12 месеца, включително. Договорът за наем на офис площ, която е наета от Групата, е краткосрочен, съгласно условията на договора и опциите за удължаване и прекратяване.

Опции за удължаване и опции за прекратяване

Опции за удължаване и прекратяване са включени в част от договорите за имот и транспортни средства. Тези опции са включени с цел максимално да се увеличи гъвкавостта при управлението на договорите. Основна част от опциите за удължаване и прекратяване могат да бъдат упражнени по взаимно съгласие от лизингодателя и лизингополучателя.

Потенциалните изходящи бъдещи парични потоци не са включени в задълженията за лизинг, защото ръководството на Групата преценява, че не е налице значителна степен на сигурност, че договорите за лизинг ще бъдат удължени.

Тези предположения се преразглеждат ако настъпи значително събитие или значително обстоятелство, което оказва влияние върху предположенията и ако това събитие е в рамките на контрола на Групата.

13. Банкови заеми

Групата има получени банкови заеми при следните параметри:

Вид и цел	Заемодател	Договорен размер	Усвоена сума към 31.12. 2019 г.	Краен срок на погасяване	Лихвен %
Овърдрафт	Райфайзенбанк (България) ЕАД	16 000 хил. лв.	3196	30.05.2021	КЛП + 2.5%

Групата е предоставила следните обезпечения по получения банков кредит:

Вид	Характеристика
- Залог на вземания	Всички настоящи и бъдещи вземания на Синергон енерджи ЕООД, вписани в ЦРОЗ
- Ипотека на поземлен имот	Собственост на Синергон хотели АД
- Залог на вземания	Всички настоящи и бъдещи вземания на Синергон хотели АД, вписани в ЦРОЗ

- Ипотека на движимо
имущество

МСО на Синергон хотели АД, вписани в ЦРОЗ

14. Условни задължения

Предоставени и получени гаранции

Групата е регистриран участник на пазара на електрическа енергия. Съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия тя е задължена да предостави гаранционно обезпечение за сделките си в полза на енергийните оператори. Обезпеченията представляват гаранционни депозити, внесени по банкови сметки или неотменими банкови гаранции.

Към датата на отчета Групата е предоставила банкови гаранции на контрагенти, свързани с изпълнение на търговски договори за сделки с електрическа енергия.

Валидни към 31.12.2019 г. са гаранции, издадени по нареждане на групата, както следва:

Контрагент в полза, на когото е учреден залога	Падеж	Стойност на гаранция по договор (в хил. лв.)
през Райфайзенбанк (България) ЕАД:		
- Електроенергиен системен оператор ЕАД	31.01.2021	20
- ЧЕЗ Разпределение България АД	31.01.2021	533
- Електроразпределение север АД	31.01.2021	320
- Фонд СЕС	30.06.2020	536
- БНЕБ	31.01.2021	1 100
- Гранд Енерджи Дистрибушън ЕООД	15.01.2020	775
-Чез Трейд България АД	28.02.2021	750
- Ей Уан Дивелъпмънт ЕООД	20.07.2020	130
- ALPIQ ENERGY	31.12.2020	489
		4 653

Синергон Енерджи ЕООД е получило по сметките си от Пирин Пелет ЕООД парична гаранция, в размер на 74 хил. лв.

15. Активи и пасиви по отсрочени данъци

Групата не отчита отсрочени данъци поради наличие на натрупани загуби и несигурност относно възможността за тяхното приспадане.

16. Търговски и други задължения

16.1. Търговски задължения

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Задължения към доставчици	3344	3699
Аванси на клиенти	12	14
Общо	3356	3713

16.2. Задължения към персонала

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Задължения за заплати	10	26
Задължения за социални осигуровки	30	26
Общо	40	52

Групата не е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наети лица при пенсиониране в съответствие с МСС 19 „доходи на наети лица“, тъй като на база анализ за данни за персонала, то не очаква съществени такива да възникнат.

16.3. Други задължения

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Задължения за акциз	68	64
Задължение за ДДС	291	94
Други данъци	8	10
Задължения гаранции	74	74
Задължение застраховки	1	3
Други кредитори	101	2
Общо	543	247

Регулаторна среда при търговията с електроенергия

През предходната и изтеклата година настъпиха следните изменения в регулаторната среда при търговията с електроенергия:

Обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката в ДВ, бр. 38 от 8 май 2018 г. и ДВ бр. 41 от 21.05.2019 г.

Измененията в Закона за енергетиката въвеждат нова уредба и условия за определяне на премии за електрическа енергия на производители от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия от централи с обекти с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW, които вече ще продават произведената от тях електрическа енергия на борсов пазар.

Считано от 01.07.2018 г, мрежовите оператори купуват електроенергията за покриване на технологичните разходи на борсов пазар.

Регламентирано е задължение за внасяне на фактурираните средства от цената за „задължения към обществото“, включително и за Крайния снабдител, във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ и за обезпечаване на тези задължения от страна на търговци и производители с банкова гаранция и/или паричен депозит.

Обнародвани Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия

С промените в Правилата са допълнени и прецизирани разпоредбите относно видовете договори и страните по тях, включително и договорите за премии с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС). Променена е уредбата на заплащането на компонента „задължения към обществото“, които вече се заплащат към ФСЕС вместо към Обществения доставчик. Създадена е възможност за търговците на електрическа енергия, от своя страна, да изискват от крайните клиенти обезпечение на задължението им за заплащане на цена за „задължения към обществото“ под формата на банкова гаранция и/или паричен депозит.

Регламентирани са условията и механизмът за продажба на борсов пазар на енергията на производители от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия от централи с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW. Уредена е възможността за тези производители да продават енергията си на организиран борсов пазар чрез самостоятелна регистрация или чрез координатор на комбинирана или стандартна балансираща група, който ги регистрира отделно и има задължение да продава от свое име закупената от тях енергия. Въведено е ограничение за количеството електрическа енергия, което може да бъде продавано на борсов пазар чрез един координатор, като взаимоотношенията по покупко-продажба са уредени чрез отделен договор.

Наличието на сключен договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция се явява задължително условие за участието на крайни клиенти на пазара по свободно договорени цени и е част от процедурата по регистрация на пазара.

Във връзка с промените в Закона за енергетиката от 8 май 2018 г. в Правилата беше разписана и прецизирана процедурата за временно преустановяване на захранването с електрическа енергия по искане на предходния доставчик, поради неизпълнени задължения по договор от страна на крайния клиент.

Публикуван Проект за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия на 20.11.2019 г.

Публикуваният проект е свързан с измененията в Закона за енергетиката, които очертават новия етап на либерализация на пазара на електрическа енергия. С предложените изменения се урежда участието на производителите на ВИ и ВЕКП с обекти с обща инсталирана мощност от 1 MW до 4 MW на организирания борсов и на балансиращия пазар. Предложени са промени в състава и структурата на балансиращите групи, на възможността за обединение на балансиращите групи, както и на дейността на координаторите на балансиращите групи.

В проекта се предвижда промени в разпоредбите за реда и условията смяна на доставчик на електрическа енергия и на координатор на балансираща група, както и правилата за снабдяване от доставчик от последна инстанция. Отпада възможността клиентът / производителят самостоятелно да сменя доставчика/координатора си на свободен пазар, а процесът се инициира от клиента, съответно от производителя, но се извършва чрез избрания от него доставчик /координатор на балансираща група при изрично упълномощаване на доставчика/координатора на балансираща група.

Решение № Ц -19 от 01.07.2019 на Комисията за енергийно и водно регулиране за утвърждаване на цени в сектор Електроенергетика.

В Решение № Ц -19 от 01.07.2019 ценовите параметри са запазени на нива близки до определените през предходния регулаторен период.

Наредба № Е-РД -04-02 от 19.04.2019 г. за енергийните спестявания

Наредбата № Е-РД -04-02 от 19.04.2019 г е за реда за извършване на оценка на енергийните спестявания, реализирани в резултат на изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Промени, въведени с Преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗЕВИ, обнародвани в ДВ бр. 91 от 2 ноември 2018 г.

Предвижда се крайните клиенти и мрежовите оператори да заплащат частта от цената или компонентата от цената за задължения към обществото, която отразява разходите на ФСЕС за

предоставяне на премии и разходите за изкупуване на електроенергията, произведена от ВЕИ по преференциални цени, единствено за енергията, произведена в страната, но не и за тази, произведена в друга държава-членка на ЕС и потребена в страната, и за която са издадени гаранции за произход, признати от АУЕР. Чрез промените отпада досега прилаганото начисляване на посочената компонента върху цялото количество електроенергия от ВИ, потребено в страната.

Определя се срок, в който търговците и производителите следва да предоставят обезпечение на вноските на цена за 30 във ФСЕС - до 25-то число на текущия месец. Създава се възможност обезпечението да се предостави и под формата на застраховка.

Предвижда се задължението за продажба на цялото количество електроенергия, произведено от ВЕИ производителите с обект/и с обща инсталирана мощност 4 и над 4 MW на борсов пазар, да не се отнася до тези производители, които са въведени в експлоатация след 1 януари 2019 г.

Закон за енергийната ефективност /Провизии за енергийна ефективност/

Съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност /ЗЕЕ/, в сила от 15 май 2015 г., последно изменени и допълнен с ДВ 83 от 9 октомври 2018 г., Синергон енерджи ЕООД е задължено лице по смисъла на чл. 14, ал. 4 т. 1 от ЗЕЕ. На групата са определени индивидуални поименни цели за реализиране на енергийните спестявания в крайното потребление на ел. енергия. Групата е задължена да изпълни индивидуално поставени цели за енергийни спестявания, определени с решение на МС. Отчитането на енергийни спестявания, постигнати от задължените лица се осъществява чрез Удостоверения за енергийни спестявания издавани от /УЕС/ от АУЕР.

С Наредбата за методиката за определянето на националната цел за енергийна ефективност са представени няколко възможности за изпълнението на целите:

- Преки инвестиции в енергийни спестявания при крайното потребление на електроенергия;
- Предлагане на енергийно-ефективни услуги;
- Вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“;
- Придобиване /покупка/ на УЕС от мерки, изпълнени от други лица.

С протоколно решение № 43 от 23.10.2019 г. на Министерския съвет е приет списък на задължените лица по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ и определените им индивидуални цели за енергийни спестявания за изпълнение през 2019 г. Съгласно този списък на „Синергон Енерджи“ ЕООД е определена индивидуална цел от 2,330 GWh.

Индивидуално определените цели за енергийни спестявания, определени с решение на МС за 2017 г., 2018 г. и 2019г. са изпълнени от Групата и са както следва:

- За 2017 г. – 0,947 GWh
- За 2018 г. – 2.186 GWh
- За 2019 г. – 2.330 GWh

На 27.03.2020 г АУЕР публикува проект на Поименен списък на задължените лица по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ и стойностите на определените им индивидуални цели за енергийни спестявания за 2020 г. Новата цел за 2020 г. на групата е в размер на 4,705 GWh., а кумулативната цел за периода 2017-2020 г. е в размер на 4,300 GWh. Синергон Енерджи ЕООД разполага с по-голямо количество Удостоверения за енергийни спестявания и след протоколно решение на Министерски съвет и приемане на списък на задължените лица по чл.14, ал.4 от ЗЕЕ ще изпълни зададените индивидуални цели.

Отчет за всеобхватния доход

В Отчета за всеобхватния доход към 31.12.2019 г. приходите от дейността на групата са представени както следва:

17. Приходи от основната дейност

Приходи на групата за текущия и предходния период са:

	2019 г.	2018 г.
Приходи от продажба на ел. енергия	45 021	31 155
Приходи от услуги	413	176
Други услуги	214	24
Общо	45 648	31 355

Приходите от продажба на електрическа енергия, в хода на нормалната дейност, се признават по справедливата стойност на полученото, или което се очаква да се получи, възнаграждение.

Приходите от основна дейност се формират от продажба на електрическа енергия. Доставените количества електроенергия за всеки клиент се измерват и потвърждават чрез Енергийния Системен Оператор АД съгласно действащите правилата за търговия с електрическа енергия /ПТЕЕ/. С промените в Правилата за търговия с електрическа енергия Групата е задължена да сключва комбинирани договори за продажба на електрическа енергия на клиенти със стандартни товари профили и да начислява съответните мрежови услуги и такса задължения за обществото.

Счетоводната политика за признаване на приходи по договори с клиенти за 2018 г и 2019 г.

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти е новият стандарт за признаване на приходите. Той заменя МСС 18 Приходи, който обхваща договори за стоки и услуги, както МСС 11 Договори за строителство, който обхваща договори за строителство и свързаните с тях ПКР и КРМСФО. МСФО 15 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 01.01.2018 г.

Групата е оценила ефектите от прилагането на новия стандарт върху финансовия ѝ отчет и е идентифицирала следните области, които са засегнати. Съгласно новите изисквания и правила на МСФО 15, Групата преразглежда статуса си на принципал или агент, т.е. дали задължението ѝ за изпълнение е да предостави определени стоки/ услуги (т.е. Групата е принципал) или тя организира/ урежда трета страна да предостави стоки/ услуги(т.е. Групата е агент).

Съгласно прилаганата до 2017 г. счетоводна политика, при определянето на статуса на принципал и/или агент от определящо значение е кой носи рисковете и ползите, свързани с продажбата на стоки или предоставените услуги.

Ръководството на групата е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват значително влияние върху счетоводната политика на групата по отношение на отчитане на мрежовите услуги и такса задължение за обществото. При направения анализ на договорите с разпределителните дружества е установено, че по същество те са договори за разплащания на мрежови услуги като групата не носи риск от предоставянето на тези услуги. Допълнително, по отношение на такса задължения за обществото групата е длъжна да инкасира и преведе таксата на Фонд сигурност на енергийната система.

Групата счита, че не в качеството на принципал, тъй като не притежава контрол върху следните продажби, които включват:

Мрежови компоненти и чл. 51 от ПИККЕ, фактурирани на крайния клиент, съгласно ценовите решения на КЕВР и събрани от Групата, съгласно Правила за търговия с електрическа енергия и договорите с разпределителните дружества за 2019 г. са 9586 хил. лв. (2018 г - 8264 хил. лв.).

Задължения към обществото – Групата събира такса задължение за обществото и заплаща до 30.06.2018 г. на НЕК ЕАД, а след 01.07.2018 г. на Фонд Сигурност на електроенергийната система /ФСЕС/ суми за задължения за обществото по реда определен, съгласно решения на КЕВР и лиценза на групата за Търговия за електрическа енергия за 2019 г. – 10 339 хил. лв. (2018 г – 11 678 хил. лв.).

Във финансовия отчет на Групата не са признати като приходи посочените по-горе продажби, съответно същите суми не са признати и като разходи за 2018 г. и 2019 г.

Групата е избрала да прилага модифицирано ретроспективно приложение на новите правила от 01.01.2018 г. на МСФО 15 Приходи по договори с клиенти, като не преизчислява сравнимата информация за приходите от продажби за предходния период.

Разходи за закупена и продадена електроенергия

Групата купува електроенергия от производители и търговци съгласно договорености с тях и директно от борса на електроенергия от м. юли 2018 г.

Групата заплаща мрежови услуги на електроразпределителните дружества и такса задължения към обществото първоначално на НЕК, а от 01.07.2018 г на ФСЕС за продадена електроенергия на крайни клиенти на свободен пазар по цена, определена с решение на КЕВР от 2018 г.

Направени са следните разходи за електроенергия.

Разходи за електроенергия

	2019 г.	2018 г.
Закупена електрическа енергия	41 988	31 012
Общо	41 988	31 012

Приходи по договори с клиенти

	2019 г.	2018 г.
Приходи от продажба на електроенергия	45 012	31 155
Приходи от услуги на клиенти	413	176
Общо	45 425	31 331

Момент във времето за признаване на приходите

	2019 г.	2018 г.
Стока, прехвърлени в определен момент във времето	45 012	31 155
Услуги, прехвърлени в течение на времето	413	176
Общо	45 425	31 331

Салдо по договори

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Търговски вземания от клиенти	8 787	7 484
Търговски вземания от свързани лица	193	438
Общо	8 980	7 922

Групата отчита като други приходи всички приходи, възникнали извън обхвата на МСФО 15.

Други приходи

	2019 г.	2018 г.
Приходи от обезщетения и неустойки	151	24
Изпълнени задължение по ЗЕЕ	63	-
Общо	214	24

Групата е извършила следните разходи за дейността:

18. Разходи за материали и за външни услуги

Разходи за материали:

	2019 г.	2018 г.
Офис оборудване	(6)	(17)
Офис материали и консумативи	(6)	(7)
Горива	(54)	(66)
Резервни части	(48)	-
Други	(8)	(18)
Общо	(122)	(108)

Разходи за външни услуги:

	2019 г.	2018 г.
Телефония и куриерски услуги	(26)	(27)
Наеми и комунални услуги	(136)	(140)
Граждански договори	(28)	(33)
Административни услуги	(58)	(54)
Комисионни	(226)	(155)
IT услуги и абонаменти	(75)	(58)
Суми по констативни протоколи	(11)	(82)
Други	(137)	(160)
Общо	(697)	(709)

19. Разходи за персонала

	2019 г.	2018 г.
Разходи за заплати	(993)	(894)
Разходи за социално осигуряване	(186)	(173)
Общо	(1179)	(1067)

20. Други оперативни разходи за дейността

	2019 г.	2018 г.
Представителни	(7)	(5)
Разходи неустойки и лихви	(7)	(6)
Други	(24)	(10)
Обезценка на търговски вземания	(165)	(36)
Провизия ЗЕЕ	-	(63)
Общо	(203)	(120)

21. Финансови приходи

	2019 г.	2018 г.
Приходи от лихви	3	28
Общо	3	28

22. Финансови разходи

	2019 г.	2018 г.
Разходи за лихви	(128)	(94)
Банкови такси и комисионни	(133)	(86)
Общо	(261)	(180)

Финансовите разходи за 2019 г. включват лихви върху лизинги и използван банков офърдрафт, както такси и комисионни за банкови гаранции и операции.

23. Разходи за данъци

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското законодателство. Отсрочените данъци се изчисляват върху всички данъчни временни разлики по балансовия метод, използвайки ефективна данъчна ставка 10% (2018 г.-10%).

Основните компоненти на разходите за данъци върху печалбата са следните:

	2019 г.	2018 г.
Текущ данъчен разход по ГДД	0	0
Разход по отсрочени данъци по временни разлики нетно	0	0
Разходи за данъци	0	0

Връзката между разхода за данъци и счетоводната печалба е както следва:

	2019 г.	2018 г.
Счетоводна печалба/загуба	1120	(1863)
Дължим корпоративен. данък за счетоводен резултат	(112)	186
Дължим корпоративен. данък от постоянни разлики, нетно	(1)	(1)
Непризнат АОД от временна разлика	113	(185)
Разходи за данъци	0	0

Групата не е признала отсрочен данъчен активи от натупана данъчна загуба в предходни години поради несигурност във възможността за признаването ѝ за данъчни цели в срок от 5 г.

Данъчните власти могат по всяко време да извършат проверка на счетоводните регистри в рамките на 5 години след отчетния период, като е възможно да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на групата не смята, че съществуват обстоятелства, които биха довели до съществени данъчни задължения, съгласно посоченото по-горе естество.

24. Свързани лица

Свързани лица с групата са:

- Дружество–майка – „Синергон холдинг” АД;
- Ключов управленски персонал;
- Дружества под общ контрол - дъщерни дружества от Групата, съгласно приложения списък:

	Вид свързаност	Период на свързаност
Синергон Холдинг АД	Дружество – майка	2018 и 2019 г
Топливо АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Петър Караминчев АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Синергон Хотели АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Лакпром АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Шамот АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Светлина АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Слатина АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Премиер Пл АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Балканкерамик АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Петромел 1 ООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Синергон Транспорт ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Топливо Газ ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Ел Пи Газ ЕООД в ликвидация	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Витал Газ ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Енерджи Делта ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Ритейл Инженеринг ООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Топливо ООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Синергон Петролеум ООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
София Експо ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Белчински минерални бани ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Премиер Плевен ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Интериор Текстил АД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Синергон Инс ЕООД	Дружество от Групата	2018 и 2019 г
Ви-газ България ЕАД	Дружество от Групата	2019 г

Дружество, което има значително влияние за предприятието-майка е Омега Би Ди Холдинг АД с мажоритарен собственик Бедо Доганян.

24.1. Сделки със свързани лица

Към 31.12.2019 г., групата е осъществила следните сделки със свързани лица:

Продажби на:

Стоки и съпътстващи услуги на дружества в Групата

	2019 г.	2018 г.
Синергон Петролеум ЕООД	62	62
София Експо ЕООД	-	43
Синергон Хотели АД	252	402
Балканкерамик АД	30	26
Премиер-Пл АД	39	34
Лакпром АД	92	63
Петромел 1 ООД	97	86
Петър Караминчев АД	30	29
Слатина АД	21	15
Шамот АД	76	61
Светлина АД	159	145
Топливо АД	240	175
Интериор Текстил АД	-	5
Ви газ България ЕАД	15	-
Общо	1113	1146

Покупки на:

Материали на дружества в Групата

	2019 г.	2018 г.
1. Синергон петролеум ЕООД	6	34
2. Топливо АД	22	2
3. Премиер Пл.ЕООД		9
Общо	28	45

Услуги на дружества в Групата

	2019 г.	2018 г.
1. Петър Караминчев АД	-	2
2. Топливо АД	-	4
3. Синергон хотели АД		1
Общо	-	7

24.2. Вземания от свързани лица

По търговски сделки с дружества в Групата:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Синергон Петролеум ЕООД	11	18

Синергон Хотели АД	2	75
Балканкерамик АД	-	-
Премиер-Пл АД	5	-
Лакпром АД	22	12
Петромел 1 ООД	10	16
Петър Караминчев АД	4	6
Слатина АД	3	3
Шамот АД	11	14
Светлина АД	18	32
Топливо АД	100	256
Ви газ България ЕАД	7	
Общо	193	432

24.3. Предоставени депозит на свързани лица

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Топливо АД – за гаранции	1	1
Общо	1	1

24.4. Търговски задължения към свързани лица

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Топливо АД	1	1
Общо	1	1

24.5. Сделки с ключов управленски персонал

Групата има сделки по отношение ръководството, като свързано лице на групата.

	2019 г.	2018 г.
Възнаграждение на управленски персонал	79	58
Разходи за социални осигуровки	15	11
Общо	94	69

25. Финансови инструменти

МСФО 9 замени разпоредбите на МСС 39 във връзка с признаване, класификация, оценка на финансовите инструменти.

МСФО 9 въвежда 3 принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доходи и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата е направила преглед на своите финансови активи и пасиви за ефекти при тяхната класификация съгласно новия стандарт от 1.01.2018 г.

Приемането на МСФО 9 по същество променя счетоводното отчитане на загубите от обезценка за финансовите активи на групата като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето, модел на очакваните кредитни загуби (ОКЗ). МСФО 9 изисква от Групата да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички дългови

инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и за активите по договори.

Прилагането на МСФО 9 Финансови инструменти от 1 януари 2018 г. е водело до определени корекции на сумите по съответните статии, отразяващи засегнатите отчетни обекти. Признатите нови счетоводни политики са представени в приложение т. 1.19.

На базата на извършената оценка към 1 януари 2018 г. за групата не възниква значително увеличение в сумата на коректива за загуби от търговски и други вземания.

Групата е възприела политика за поддържане и управление на паричните средства във финансови институции в България с добра репутация и висок кредитен рейтинг. На база извършената оценка към края на отчетния период, за групата не следва заделяне на суми по коректива за загуби от парични средства.

За групата няма промени и ефекти от счетоводното отчитане на нейните финансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а тя няма такива пасиви. Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* и не са изменени.

26. Финансови активи и финансови пасиви

Категории финансови активи и финансови пасиви в групата са:

31 декември 2019 г.	Амортизируема стойност
Финансови активи	
Търговски вземания	9383
Вземания от свързани лица	193
Парични средства	243
Общо финансови активи	9 819
Финансови пасиви	
Банкови кредити	3 196
Търговски задължения	3532
Задължения към свързани лица	700
Задължения за лизинг	31
Общо финансови пасиви	7 459
31 декември 2018 г.	
Финансови активи	
Търговски вземания	7 688
Вземания от свързани лица	1 749
Парични средства	135
Общо финансови активи	9 572
Финансови пасиви	
Банкови кредити	6 569
Търговски задължения	3 798

Задължения към свързани лица	1
Лизинг	9
Общо финансови пасиви	10 377

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар директните сделки между страните. Особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, тя очаква да реализира тези финансови активи и пасиви или чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно – чрез погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така, част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Не са извършвани Прехвърляния между ниво 1, 2 и 3.

Управление на финансов риск

В хода на обичайната си стопанска дейност групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите/услугите на групата и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо, съгласно политиката, определена от ръководството, което е приело основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена групата при осъществяване на търговските ѝ операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

Валутен риск

Групата осъществява своите сделки основно на вътрешния пазар. Тя не е изложена на значителен валутен риск, защото почти всички нейни операции и сделки са деноминирани в български лева и евро.

Приходите от продажби също са основно в лева.

Ценови риск

Групата е изложена на специфичен ценови риск. Минимизирането на ценовия риск за негативни промени в цените на електро енергията, обект на търговските операции се постига чрез периодичен анализ и обсъждане на договорните отношения за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

Финансовите активи на групата са концентрирани в две групи: парични средства (в брой и по банкови сметки) и вземания от клиенти.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите на групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в баланса с нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудно събираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Ръководството на групата измерва кредитния риск на вземанията от клиенти, като използва се матрица за провизиране на кредитния риск за изчисление на очакваните кредитни загуби за търговските вземания – виж Приложение 7.1. Процентите за провизиране се базират на дните на просрочие за определени от ръководството групи различни сегменти клиенти, които имат сходни бизнес модели. Групата прецизира матриците, за да коригира историческия опит за кредитните загуби чрез включване прогнозна информация за БВП.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената политика на групата. За целта ежедневно се прави преглед от финансово-счетоводния отдел на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми.

	2019 г.	2018 г.
	% кредитна експозиция спрямо общата сума на търговските вземания	% кредитна експозиция спрямо общата сума на търговските вземания
Клиент 1	9%	15%
Клиент 2	6%	3%
Клиент 3	3%	2%
Други	82%	80%
Общо	100%	100%

Групата няма значителна концентрация на кредитен риск.

Паричните средства в групата и разплащателните операции не са концентрирани в една банка, което намалява риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения, съгласно техния падеж.

Групата провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Групата ползва и привлечени кредитни ресурси.

За да контролира риска, групата ежедневно следи за падежа на договорените плащане и своевременното им се погасяване.

Групата осъществява наблюдение и контрол върху фактическите и прогнозните парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на групата. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на групата към датата на отчет за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е станало изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2019 г.	1-12 м.	1-5 г.	Без матуритет	Общо
Финансови активи				
Търговски вземания	9 383			9 383
Вземания от свързани лица	193			193
Парични средства	-		243	243
Общо	9 576	-	243	9 819
Финансови пасиви				
Банкови кредити	3 196			3 196
Търговски задължения	3 531		-	3 531
Задължения към свързани лица	1	700		701
Лизинг	31	-		31
Общо	6 759	700	-	7 459
31 декември 2018 г.	1-12 м.	1-5 г.	Без матуритет	Общо
Финансови активи				
Търговски вземания	7 688			7 688
Вземания от свързани лица	438	1250		1 688
Парични средства			135	135
Общо	8 126	1250	135	9511
Финансови пасиви				
Банкови кредити и лизинг	6 569			6 569
Търговски задължения	3 798			3 798
Задължения към свързани лица	1			1
Лизинг	9			9
Общо	10 377	-	-	10 377

Риск на лихвоносните парични потоци

Групата няма значителна концентрация на лихвоносни активи, затова приходите и входящите оперативни парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища.

Същевременно изходящите парични потоци на „Синергон Енерджи“ ЕООД са изложени на лихвен риск от ползване на банкови заеми в евро, договорени с променлив лихвен процент. Заемите откриват експозиция за риск за групата спрямо промените в справедливата стойност на лихвените равнища.

За останалите финансови пасиви групата не е изложено на лихвен риск, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

31 декември 2019 г.	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
Финансови активи				
Търговски вземания	9 383			9 383
Вземания от свързани лица	193			193
Парични средства	243			243
Общо	9 819			9 819

Финансови пасиви				
Задължения към свързани лица - нетекущи			700	700
Банкови кредити	-	3 196		3 196
Търговски задължения	3 531			3 531
Задължения към свързани лица	1			1
Лизинг	-	31	-	31
Общо	3 532	3 227	700	7 459

31 декември 2018 г.	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
Финансови активи				
Вземания от свързани лица - нетекущи	-		1 250	1 250
Търговски вземания	7 688			7 688
Вземания от свързани лица	438		-	438
Парични средства		135		135
Общо	8 126	135	1 250	9 511

Финансови пасиви				
Банкови кредити	-	6 569		6 569
Търговски задължения	3 788			3 788
Задължения към свързани лица	1			1
Лизинг	-	9		9
Общо	3 789	6 578	-	10 367

Средствата по разплащателни сметки се олихвяват с лихвени проценти, съгласно тарифите на съответните банки, които се запазват относително постоянни за по-дълъг период от време.

Ръководството на групата текущо наблюдава и анализира нейните експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. Изчисления се правят за значителните лихвоносни позиции.

Към 31.12.2019 г. финансовите активи и пасиви на групата са безлихвени, с плаващ и фиксиран лихвен процент.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, групата цели да създава и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собственика, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в баланса и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември:

	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Общо дългов капитал, т.ч.:	3896	6569
<i>Заеми от банки</i>	<i>3196</i>	<i>6569</i>
<i>Заеми от свързани лица</i>	<i>700</i>	
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти	(243)	(135)
Нетен дългов капитал	3653	6434
Общо собствен капитал	2042	(1078)
Общо капитал	5695	5356
<i>Съотношение на задлъжнялост</i>	<i>0.64</i>	<i>-5,97</i>

Групата се финансира основно чрез привлечен капитал.

27. Събития след датата на счетоводния баланс

От 13.03.2020 г. в България е обявено извънредно положение във връзка с разпространението на коронавирус и заболяването COVID-19.

Ефектите от COVID-19 няма да доведат до коригиращи действия и промени в изготвените ГФО за 2019 г.

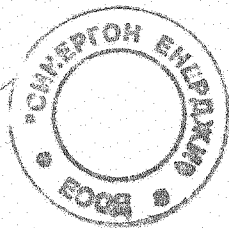
Очакваните ефекти от COVID-19 вероятно ще забавят развитието на групата, но не могат да бъдат прогнозирани надеждно. Въпреки това, ръководството не очаква, че те ще доведат до нарушаване принципа на действащото предприятие.

Не са възникнали други коригиращи събития или значими некоригиращи събития между датата, към която е изготвен финансовият отчет, до датата на неговото изготвяне и одобряване.

Консолидираният годишен финансов отчет на „Синергон Енерджи“ ЕООД към 31 декември 2019 г. е одобрен и приет от Управителя на Групата на 30 април 2019 г.

Пламен Тонев
Управител

30.04.2020 г.

Милен Кожухаров
Гл. счетоводител

A handwritten signature in black ink, appearing to be "MK" or similar initials.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

**До Едноличния собственик
на Синергон Енерджи ЕООД**

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на **Синергон Енерджи ЕООД** и неговото дъщерно дружество („Групата“), съдържащ консолидирания счетоводен баланс към 31 декември 2019 г. и консолидирания отчет за всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2019 г. и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на оповестеното в Приложение № 27 на консолидирания финансов отчет за събития след края на отчетния период, което оповестява съществено некоригиращо събитие, свързано с разпространението на пандемията от коронавирус (COVID-19). Нарушаването на обичайната икономическа дейност в Р. България, в резултат на COVID-19, би могло да повлияе неблагоприятно и върху операциите на Дружеството. Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на консолидирания доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидирания доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7, т. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидирания финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- Получаване достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските доказателства в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителна отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Даринка Игнатова

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София, бул. България № 45, ет. 2, офис 3

30 април 2020 г.